

Genius loci - Lidice

Exkurze 5. a 9. ročníku

Dne 10. února 2017 žáci 5. ročníku a dne 23. února 2017 žáci 9. ročníku v rámci výuky předmětů Vlastivěda/Dějepis navštívili obec nedaleko Prahy, obec Lidice.

Zpráva z exkurze - 5. ročník

Program s lektorkami začal v Lidické galerii, kde byli žáci rozděleni do tří skupin. Děti se nejprve učily poznávat některými svými smysly různé materiály a následně ve dvojicích nebo ve skupinách tvořily živé sochy a sousoší. Smyslem této činnosti byla snaha o to, aby si žáci dovedli představit, jak různorodě může umělec pracovat s pohybem, gestem a především s emocí, jak ji může vyjádřit ve svém díle a jak ji můžeme my vnímat.

Následně jsme se přesunuli na pietní území, tedy na místo, kde dříve stály původní Lidice. Děti zde mohly vidět, co se z obce dochovalo do dnešních dnů, a to základy Horákova statku. Nedaleko se nachází místo popravy lidických mužů, dnes je symbolicky připomíná zídka s nápisem. Naproti je hromadný mužský hrob označený velkým křížem. Asi nejemotivnější zastavení však teprve následovalo u sousoší věnovanému dětským obětem války od akademické sochařky Marie Uchytlové.

Na závěr jsme navštívili muzeum, kde nám prostřednictvím dobových záběrů bylo představeno období od roku 1918 až do samotného vyhlazení obce v roce 1942. V samotné expozici byly vystaveny různé předměty, jež unikly zkáze, např. kostelní dveře, hrnečky, šaty apod. V muzeu jsme mohli zhlédnout řadu dobových filmů, zvukových nahrávek, plakátů a dalších artefaktů. Velmi působivé byly dopisy s autentickými a velmi emotivními texty, jež nic netušící děti napsaly svým rodinám a blízkým krátce před smrtí v plynových vozech koncentračního tábora Chelmno.

Reflexi exkurze do Lidic byly věnovány hodiny vlastivědy před i po exkurzi a rovněž hodina českého jazyka, v níž žáci měli možnost vyjádřit své dojmy. Některé žákovské reflexe naleznete níže. Emotivní zážitky mohly děti zhmotnit i v hodině výtvarné výchovy. Z modelíny vytvořily obličej nešoucí emoce, které s příběhem Lidic souvisí.

Lidice pohledem pátáků

„Návštěva Lidic ve mně vyvolala mnoho smíšených pocitů. Zamýšlím se nad tím, proč právě Lidice dopadly tak, jak by mohla dopadnout každá jiná obec. Při pohledu na pomník lidických dětí mi sjel mráz po zádech. Vcítím-li se do jejich kůže, hluboce je obdivuji, zároveň však pociťuji smutek a beznaděj. V muzeu, které jsme navštívili, mě nejvíce zaujaly načtené dopisy lidických dětí. I po návratu z exkurze jsem se nad touto smutnou událostí ještě několikrát zamýšlela.“

Anna Dobřichovská, V.B

„...Měl jsem hrozný pocit, když jsem si představil, že na cestě, kde jsem šel já, chodili normální lidé a potom nacisté. ...Je mi moc líto těch lidí, co si žili svůj život a najednou slyšeli výstřely.“

Tobiáš Kaun, V.B

„...Když jsem v muzeu slyšela nahrávky dopisů lidických dětí, které v nich prosily o tak v této době levné věci, začala jsem brečet.“

Vendy Havelková, V.B

„...Nejvíce mě zaujalo, že nejmladší zastřelený byl teprve 14 letý chlapec. ...Neuvěřitelné bylo také to, že si nacisté dali velikou práci s tím, aby zavezli celý rybník, překopali koryto potoka a změnili vzhled okolí. Byl to silný zážitek. V pátek večer jsem nemohl dlouho usnout.“

Oskar Plavec, V.B

Lidice pohledem devátáků

Dne 23. 2. 2017 žáci deváté třídy spolu s panem učitelem Novotným a paní učitelkou Otradovcovou navštívili malou vesnici nedaleko Prahy – Lidice. V 7.30 jsme odjeli od školy. Cestou jsme se zastavili v Ďáblicích, kde nastoupila i další devátá třída. A společně jsme se vydali do Lidic.

Když jsme do Lidic přijeli, měli jsme chvilku času na svačinu a poté se nás ujala paní průvodkyně. Nejdříve jsme se podívali na film o Lidicích a na krátkou prezentaci, abychom se dozvěděli základní a důležité informace, například kdo vypálil Lidice, pod jakou záminkou, co se stalo s dětmi, muži a ženami a proč už Lidice nestojí na svém místě? Dokonce jsme se i zapojili do debaty s paní průvodkyní a myslím, že z nás měl i pan učitel velkou radost.

Když už jsme se dozvěděli vše, co jsme chtěli vědět, vydali jsme se přímo do Lidic. Byla to pouze pláň, na které stály jen pomníky. Zapůsobila na nás podivná atmosféra. Byl to hrozný pocit stát zde a vědět, že tu před 70 lety stála škola, rodinné domy, kostel, obchod a statky a dnes tu není nic. Bylo hrozné vědět, že zde zahynulo 173 mužů a ženy s dětmi byly odvezeny do koncentračních táborů. Teď tu není nic. A to vše jen kvůli odplatě a nemilosrdnosti nacistů. Jediné co z Lidic zbylo, byly základy Horákova domu, kde byli zabití všichni muži. Více se nedochovalo. Myslím, že všechny nejvíce zaujal pomník 82 zahynulých dětí. Je to tragédie, když zemře zbytečně tolik lidí. Navíc dětí, které mají celý život před sebou. A to zdaleka nebyly všechny oběti války. Proto byl pomník věnován všem zahynulým dětem za druhé světové války.

Nakonec jsme navštívili zdejší muzeum, kde jsme se nejen mohli dočíst o obětech Lidic, ale mohli jsme si zde prohlédnout zachovalé předměty, jako například dveře od kostela, oblečení dítěte, které zde žilo nebo mlýnky a hrnečky. Z celé expozice ale nejvíce působivé bylo video, kde byly předčítány dopisy od lidických dětí, které byly uvězněny v koncentračním táboře a žádaly o kousek chleba nebo čisté šaty. Všechny věřily, že se vrátí. Toho se ale nedočkaly.

Návštěva Lidic byla sice depresivní, ale je potřeba znát naši historii. Je potřeba vědět jaké hrůzy se za druhé světové války děly. Musíme jen doufat, že se to už nikdy nebude opakovat.

Klára Ottová, IX. třída

23. února jsme jako třída jeli do Lidic. Sraz byl bohužel už v 7.20 před školou, protože jsme ještě vyzvedávali jinou školu v Ďáblicích. Když jsme dorazili do nových Lidic, první, čeho jsme si všimli, byla

zvláštní atmosféra. Ta byla silná až napjatá. V první části jsme navštívili Lidickou galerii, kde jsme sledovali prezentaci s komentářem příjemné paní průvodkyně.

Na samotném pietním území byla atmosféra ještě horší. Počasí bylo dost přiměřené místu, na němž jsme byli. Viděli jsme zde de facto vše, o čem jsme celou dobu jen slýchali nebo spatřili na fotografiích, například Horákův statek, území kostela nebo sousoší lidických dětí. To bylo snad ze všeho nejhorší. Všichni jsme čekali, že to bude silný zážitek, ale když došlo na setkání „tváří v tvář“ se sochami, došla nám tragédie Lidic úplně.

Z místa jsme odcházeli plni dojmů a pocitů.

Mathias Kliment, IX. třída

Lidice jsou právě tím geniem loci, o němž můžeme bezesporu prohlásit, že si zde návštěvníci mohou na půdorysu velké tragédie uvědomit skutečnou hodnotu lidského života i své životní priority. Můžeme se zde zamýšlet, co je potřeba dělat, abychom neopakovali chyby předků. Díky tomu jsou místem, kde si symbolicky podává ruku minulost s budoucností.

Závěrem bychom chtěli všechny žáky pochválit za jejich zájem o toto neveselé období našich dějin i za jejich přístup k celé exkurzi.

Mgr. Radka Jílková, Mgr. Alena Mátlová, Mgr. Tomáš Novotný